

Van fény az alagút végén, csak az nem mindegy, hogy mennyire hosszú az alagút, és kik érnek oda a végére. Bár ott sem biztos, hogy akkora a fényesség, amekkorának korábban látszott, és az is lehet, hogy egészen más, mint amire számítottak az alagútba elindulók.

{youtube}j0Rh8WLxKd8{/youtube}

Nem kell nekem a valóság a moziban is, az itt van az utcán – mondta egy ismerősöm, miután megkérdezte, hogy milyen filmet néztünk meg, és milyen volt. A napjaink legjobb román rendezőjének tartott **Cristian Mungiu** legújabb, *Érettségi* című filmje realista a szó legszorosabb értelmében – annyira, hogy talán jobban nem is lehetne. Vagy ki tudja.

{youtube}0jDYPMr_6h0{/youtube}

A történet egy sebészorvos néhány napjáról szól, akinek a lánya angliai egyetemre megy szeptembertől, de ehhez egy nagyon jó átlag kell az érettségien – a baj ott jön be, hogy a nagyon jól tanuló lányt az érettségi előtt megtámadja, és majdnem megerőszakolja egy késes ismeretlen, így kérdéses, hogy az apa által megálmodott világ összejön-e. Ez a világ ugyanis

tényleg az érettségi eredményén múlik – az apa szerint.

Minden szálát megmozgat

Az egyébként egyenes gerincű doki minden szálát megmozgat a sikerért úgy, hogy a kiindulópontot egy rendőr ismerőse ajánlja, aki tud egy nyugdíjas vámtisztet, aki ismeri a tanfelügyelőt és így tovább – ismerős helyzet, ugye? Ráadásul ára van a dolognak, mert a lánc egyik szeme egyszer csak kér valamit, olyan alapon, hogy amit kapsz, abból vissza is kell adni. „Vedd elő a beteget az előjegyzési listán. Biztosan el tudod intézni, hiszen orvos vagy, nem?”

Igen, indul az ördögi kör, a „lekötelezel-lekötelezlek” és nincs kiút belőle – a doktor nem mélyre süllyed, hanem gyakorlatilag belekeveredik a táncba, aminek a vége az lesz, hogy az irodájában megjelenik a DNA két ügyésze.

De még nincs is vége, mert az igazi vége az, hogy az új generációt ezek a dolgok egyáltalán nem érdeklik – egyelőre, legalábbis, mert a lányának az sem lesz fontos, hogy az egyetlen kitörési pontja ebből a Romániának nevezett posványból a külföldi egyetem. Több dolog is fontosabb neki, például az, hogy apu készítsen már egy fotót a ballagáson az egész osztályról,

illetve az, hogy beszéljen már anyuval, ha megcsalja.

Életünk filmje

Nagyon komplex, nagyon jól összerakott film az Érettségi, zseniális rendezői megoldásokkal, színészekkel, a helyzetek, helyszínek, lakás-, rendőrség- és kórházbelsőik annyira valóságosak, hogy megdöbbsz, még akkor is, ha a mozgó kamera néha zavaróan hat.

Nem leszel vidám a film megnézése után, viszont elgondolkodsz talán azon, hogy te hol és mit rontottál el úgy, hogy az hozzájárult ahhoz, hogy ma olyan a társadalom, amilyen. Vagy a világ, ami körülvesz és – tetszik, nem tetszik – befolyásol, nem is akárhogyan.

Nézik, mint a moziban

Mungiu újabb mesterművet tett le az asztalra, a mára klasszikussá nemesedett abortuszdrámája óta sem ült tétlenül, hiszen az [aranykorszak legendáinak komikuma](#) vagy a [kolostorban meggyilkolt lány](#) történetét feldolgozó tragédia szintén nagyon ütős filmek voltak az elmúlt években.

Az Érettségiért nem mellékesen megkapta Cannes-ben a legjobb rendezőnek járó díjat – mind a történetvezetés, mind pedig a színészek kiválasztása nagyon jól sikerült ebben az alkotásban is, s úgy látszik, hogy vevő is van rá.

Mivel a kelet az új nyugat, Európa szerte érdekelhet sok-sok filmnézőt, hogyan is „nyugatosodik” a kelet vagy az, hogy hová ért el 25 évvel a rendszerváltás után.

Ezeket Romániában a Mungiu és [rendező-generációja](#) által készített filmekből, Magyarországon pedig

Szabolcs

Hajdu

tól és

a mai harmincas-negyvenes rendezők munkáiból lehet megtudni. Nyilván, hogy csak akkor, ha az embert érdekli a mozi, a film, illetve azok a filmek, amelyek nem csak arról szólnak, hogy másfél órán keresztül kikapcsoljanak abból a világból, amiben élsz.

Mi is megnézhetnénk magunkat

Az a baj, hogy Udvarhelyen nincs mozi, illetve nem nagyon vetítenek az elmúlt években készült román játékfilmeket – ugyanis ezek megdöbbentően valóságosak, de nyilván az is egy érthető szempont, hogy a moziban is nem akarunk saját magunkkal szembesülni. Ettől még „ígény volna rá”.

Az [Érettségi](#) végén „valami dal szólt gyerekkoromból”, ami még jobban összeszorította a torkomat: a vége főcíme alatt a [Liceenii](#) film „felejthetetlen” [zenéje](#) ment – zene egy másik, ma már régi, avított, kopott és nagyon-nagyon hamis világból. De a mai sem sokkal szebb és igazabb.

Érettségi (Bacalaureat) – román dráma, 128 perc, 2016

Rendezte: Cristian Mungiu

Szereplők: Adrian Titieni, Maria-Victoria Drăguș, Vlad Ivanov, Lia Bugnar, Gheorghe Ifrim, Moldován Orsolya

Vágó: Mircea Olteanu

Operatőr: Tudor Vladimir Panduru

Producer: Cristian Mungiu